

सार्वजनिक आरोग्य विभागाच्या अधिनस्त आरोग्य
संस्थांतील वाहनांचे टायर्स बदलण्याकरीता
धावसंख्येचे किमान निकष.

महाराष्ट्र शासन
सार्वजनिक आरोग्य विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: गाभास-२०१५/ प्र.क्र.१९६/ आरोग्य-४

मंत्रालय, १० वा मजला, संकुल इमारत,
गोकूळदास तेजपाल रुग्णालय आवार, मुंबई.
तारीख: १७ जून, २०१६.

वाचा

- १) शासन निर्णय, सा.आ.वि. क्रमांक:PHD-३००१७/१/२०१३-PHD-Arogya-७,NRHM, दि.१४.०८.२०१३.
- २) संचालक, आरोग्य सेवा, मुंबई यांचे पत्र, क्रमांक: संआसे/ कक्ष-१५/टे-१/ गाभा समिती/ वाहन टायर प्रस्ताव/न.क्र.१०४/१६, दि.१७.०२.२०१६.

प्रस्तावना

आदिवासी भागात बालमृत्युचे प्रमाण कमी करण्यासाठी राज्यातील १५ आदिवासी जिल्ह्यात नवसंजीवनी योजना राबविण्यात येते. या जिल्ह्यांमध्ये सदर योजनेचे संनियंत्रण करण्यासाठी संदर्भाधीन क्रमांक १ येथील शासन निर्णयान्वये मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन यांच्या अध्यक्षतेखाली गाभा समिती गठीत करण्यात आली आहे. या गाभा समितीच्या दि.२९.०६.२०१५ रोजी झालेल्या ६ व्या बैठकीमध्ये आदिवासी/ दुर्गम भागातील आरोग्य संस्थांतील वाहनांचे टायर लवकर झिजत असल्याने टायर बदली करण्याचा निकष ३०,००० किलोमीटर वरून १५,००० किलोमीटर इतका करण्याबाबत निर्णय घेण्यात आला आहे.

या अनुषंगाने या प्रकरणी आरोग्य सेवा संचालनालयामार्फत राज्यातील १५ आदिवासी जिल्ह्यातील आरोग्य संस्थांमधील वाहनांचे टायर्स बदली करण्यासाठी धावसंख्येबाबतचे नमूना सर्व्हेक्षण करण्यात आले आहे. यानुसार सद्यस्थितीत या जिल्ह्यांतील आरोग्य संस्थांतील टायर बदलण्याची सरासरी धावसंख्या ३२८०९ किलोमीटर इतकी आहे. सद्यस्थितीत आरोग्य संस्थांमध्ये उपलब्ध वाहनांचे टायर्स बदलण्याच्या निकषांबाबत शासनाच्या कोणत्याही मार्गदर्शक सूचना उपलब्ध नाहीत. तथापि, विभागाच्या अधिनस्त आरोग्य संस्थांतील वाहनांचे टायर्स बदलण्याचे निकष वाहनांच्या टायर्स बदलण्याच्या धावसंख्येच्या वारंवारितेवर ठरविण्यात आले आहेत. या करीता विभागाच्या अधिनस्त उपसंचालक, आरोग्य सेवा (परिवहन), पुणे या कार्यालयाचा अनुभवानुसार जर वाहनाची देखभाल, दुरुस्ती वाहन उत्पादक कंपनीने निश्चित केलेल्या मानकांनुसार विहित कालमर्यादेत करण्यात आली तर वाहनाच्या टायर्सचे आयुर्मान जवळपास ४०,००० किलोमीटर इतके मिळते. त्यामुळे सद्यस्थितीत विभागाच्या अधिनस्त वाहनांचे टायर्स बदलण्यासाठी ४०,००० किलोमीटर्स इतक्या धावसंख्येचा निकष वापरण्यात येत आहे. तसेच आदिवासी भागाकरीता ३०,००० किलोमीटर्स इतक्या धावसंख्येचा निकष वापरण्यात येत आहे.

राज्यातील आदिवासी भागातील लोकवस्ती अत्यंत विरळ असून दोन वस्त्यांमधील अंतर जास्त आहे. त्यांच्याकरीता उपलब्ध शासकीय आरोग्य संस्थांपासून वस्त्यांचे अंतर जास्त असते. या भागाची भौगोलिक

स्थिती, रस्त्यांचे स्वरूप चढ-उताराचे, डोंगराळ-खडबडीत असल्याने रुग्णांना उपलब्ध वाहनाद्वारा वैद्यकीय सेवा पुरविण्यासाठी अधिक कालावधी लागतो. तसेच वाहनांच्या देखभाल दुरुस्तीसाठी या भागात अद्यावत सोईसुविधा उपलब्ध नसतात. नादुरुस्त शासकीय वाहनाला पर्याय म्हणून शासकीय वाहन अथवा खाजगी वाहनसुद्धा ऐनवेळी उपलब्ध होऊ शकत नाही. तथापि, रुग्णांना अत्यावश्यक सेवा तातडीने उपलब्ध करून देण्याच्या अनुषंगाने या भागातील वाहने नेहमीच सुस्थितीत व कार्यरत ठेवणे आवश्यक आहे. या अनुषंगाने राज्यातील आदिवासी व दुर्गम भागातील आरोग्य संस्थांमधील वाहनांचे टायर्स बदलण्यासंदर्भातील धावसंख्येचा निकष कमी करणे आवश्यक आहे. यामुळे होणाऱ्या खर्चाच्या वाढीच्या तुलनेत दुर्गम भागातील अत्यावस्थ रुग्णास दर्जात्मक रुग्णसेवा (Quality Hospital Services) उपलब्ध करून दिल्याने त्याचे प्राण वाचविणे शक्य होणार आहे. या अनुषंगाने सदर निकष निश्चित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय

सार्वजनिक आरोग्य विभागाच्या अधिनस्त आरोग्य संस्थांमधील वाहनांच्या वापराची वारंवारिता पुर्वीच्या तुलनेत आता वाढलेली असल्याने, गाभा समितीच्या दि.२९.०६.२०१५ रोजीच्या झालेल्या बैठकीत घेतलेल्या निर्णयास अनुसरून आदिवासी व दुर्गम क्षेत्रासाठी आरोग्य संस्थांतील वाहनांचे टायर्स बदलण्याच्या धावसंख्येचा निकष ३०,००० किलोमीटर वरून १५,००० किलोमीटर इतका निश्चित करण्यास आणि राज्यातील इतर भागातील आरोग्य संस्थांतील वाहनांचे टायर्स बदलण्याच्या धावसंख्येचा निकष ४०,००० किलोमीटर वरून ३०,००० किलोमीटर इतका निश्चित करण्यास या शासन निर्णयान्वये मान्यता देण्यात येत आहे.

राज्यातील सर्व आरोग्य संस्थांतील वाहनांकरीता आवश्यकतेनुसार वेळोवेळी तातडीने टायर्स उपलब्ध करून देण्याची कार्यवाही उपसंचालक, आरोग्य सेवा (परिवहन), पुणे यांनी करावी.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१६०६१७१७२८१६४११७ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

अ.ता.उईके

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. संचालक, आरोग्य सेवा, आरोग्य सेवा संचालनालय, मुंबई.
२. उपसंचालक, आरोग्य सेवा (परिवहन), पुणे.
३. उपसंचालक, आरोग्य सेवा, परिमंडळे (सर्व).
४. निवडनस्ती (आरोग्य-४).